

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінансове планування»

Рівень освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	071, 072
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	7 семестр, 13 чверть
Обсяг навчальних занять: у т.ч. аудиторні заняття	120 год. 6 годин на тиждень
лекції	2 години на тиждень
практичні	4 години на тиждень
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Економічного аналізу і фінансів

Сторінка курсу в СДО НТУ«ДП»:

<https://eaf.nmu.org.ua/ua/Students/student2022.php>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams - команда «Фінансове планування»

Інформація про викладачів:

	Штефан Наталія Миколаївна, (лекції та практичні) доцент кафедри економічного аналізу і фінансів, кандидат технічних наук
	Персональна сторінка: https://eaf.nmu.org.ua/ua/pro_kaf/title_shtefan.php
	E-mail: shtefan.n.m@ nmu.one

1. Анотація до курсу

Освітня компонента «Фінансове планування» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу фахової підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти. Вона забезпечує загальний та професійний розвиток здобувача та спрямована на отримання поглиблених знань з організації планування на підприємстві; змісту та оптимізації виробничої програми на підприємстві; планування потреби в матеріальних ресурсах; організації планування на підприємстві; змісту та оптимізації виробничої програми на підприємстві; планування потреби в матеріальних ресурсах; процесу планування та прийняття рішень.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни– формування компетентностей щодо визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання згідно з виробничими та маркетинговими показниками підприємства у плановому періоді.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансове планування»:

- набути знань щодо процесу фінансового планування на підприємстві;
- засвоїти методичні підходи щодо методів фінансового планування на підприємстві;
- навчитись аналізувати інвестиційні можливості підприємства і джерела фінансових ресурсів, якими володіє підприємство;
- засвоїти бюджетування як інструмент оперативного планування діяльності підприємства;
- навчитись складати систему бюджетів підприємства;
- навчитись розраховувати фінансові показники і складати фінансові плани;
- обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансового планування та оцінювати їх ефективність з урахуванням наявних обмежень ресурсів, законодавчих та етичних аспектів;
- навчитися управлінню вартістю бізнесу та підприємства;
- напрацювати спроможність нести відповідальність за рішення (відповіді, стиль виконання завдань, оформлення тощо), прийняті під час виконання навчальних завдань.
- напрацювати звичку формувати власні професійні судження з урахуванням соціальних та етичних аспектів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні, а саме:

- здійснювати діагностику оперативного та стратегічного фінансово-економічного стану та ймовірності банкрутства підприємства. Оцінювати вартість майна підприємства;
- володіти інноваційним інструментарієм діагностування фінансового стану та ймовірності банкрутства підприємств, розроблення його фінансової стратегії;
- здійснювати інформаційний пошук та систематизацію наявної інформації щодо стану й розвитку зовнішнього середовища в діяльності підприємства;
- вміти відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для планування фінансової діяльності підприємства;

- збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують дохідну і видаткову частини фінансового плану, а також рух грошових коштів підприємства;
- здійснювати розробку плану розвитку підприємства з врахуванням інвестиційних можливостей і джерел фінансових ресурсів, якими володіє підприємство;
- володіти інноваційним інструментарієм діагностування фінансового стану та ймовірності банкрутства підприємств, розроблення його фінансової стратегії;
- впроваджувати інновації в стратегічних, поточних та оперативних планах функціонування підприємства
- вміти застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

1. Зміст і задачі фінансового планування на підприємствах.

1.1. Сутність та задачі фінансового планування на підприємстві.

1.2. Завдання та принципи фінансового планування.

1.3. Види фінансового планування та їх характеристика.

1.4. Види і зміст фінансових планів (оперативне, поточне, стратегічне фінансове планування).

2. Процес фінансового планування.

2.1. Етапи фінансового планування.

2.2. Стратегічний аналіз інвестиційних можливостей і джерел фінансових ресурсів, якими володіє підприємство.

2.3. Прогнозування наслідків прийнятих рішень.

2.4. Процес безпосереднього планування.

2.5. Процес бюджетування.

3. Принципи і методи фінансового планування.

3.1. Принципи фінансового планування.

3.2. Методи фінансового планування: розрахунково-аналітичний, нормативний, балансовий, експертних оцінок, коефіцієнтів, економіко-математичного моделювання.

4. Бюджетування як інструмент оперативного планування діяльності підприємства.

4.1. Основні види і групи бюджетів.

4.2. Операційні та фінансові бюджети підприємства, послідовність їх складання.

4.3. Бюджет прибутків і збитків.

4.4. Бюджет руху грошових коштів.

5. Зміст і структура фінансового плану підприємства. Порядок і технологія складання фінансового плану.

5.1. Баланс доходів і витрат.

5.2.Прогнозований баланс активів і пасивів підприємства.

6. Аналіз беззбитковості підприємства.

7. Поточне фінансове планування господарської діяльності підприємства.

План прибутків і збитків.

План руху грошових коштів.

Плановий баланс.

8. Оперативне фінансове планування.

8.1. Платіжний календар

8.2. Касовий план

9.Методика розрахунку фінансових показників і фінансових планів

9.1.Розрахунок показників дохідної частини фінансового плану.

9.2. Розрахунок показників видаткової частини фінансового плану.

9.3.Розрахунок потреби в матеріальних ресурсах при складанні фінансового плану.

9.4.Розрахунок суми амортизаційних відрахувань.

10. Економіко-математичні моделі у фінансовому плануванні підприємства.

10.1. Економічна суть моделювання в прогнозуванні показників діяльності підприємства.

10.2.Система методів прогнозування.

Практичні заняття

1.Зміст і задачі фінансового планування на підприємствах.

2. Процес фінансового планування.

3. Принципи і методи фінансового планування.

4. Бюджетування як інструмент оперативного планування діяльності підприємства.

5. Зміст і структура фінансового плану підприємства. Порядок і технологія складання фінансового плану.

6. Аналіз беззбитковості підприємства.

7. Поточне фінансове планування господарської діяльності підприємства.

8. Оперативне фінансове планування.

9. 9. Методика розрахунку фінансових показників і фінансових планів.

10. 10.Економіко-математичні моделі у фінансовому плануванні підприємства.

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять; решту практичних завдань здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації,

тестові завдання) та подають їх на кафедру на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: активований акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office 365, застосунки Microsoft Office: Teams, Moodle, Zoom. інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point). Мультимедійне обладнання: проектор, ноутбук. Підключена аудиторія до Wi-Fi.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається: з успішності за дві контрольні роботи (максимально оцінюється у 52 бали: I контрольна робота – 26 балів; II контрольна робота – 26 балів); оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 6 занять по 2 бали, максимальна здобувач може отримати 12 балів) та оцінок за виконання комплексного індивідуального розрахункового завдання (36 балів з презентацією роботи, яка захищається на практичних заняттях). Отримані бали за 2 контрольні роботи, практичні заняття та виконання індивідуального розрахункового завдання додаються.

Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання	Залік відбувається у письмовій формі, білети складаються з узагальнюючої задачі (1.складання системи бюджетів підприємства, 2.плану прибутків і збитків, 3.плану руху грошових коштів) . Відповідь за кожним пунктом – 30 балів. Висновки і пропозиції-10 балів. Максимальна кількість балів за залік: 100
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем оцінки вартості підприємства з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення практичних ситуацій.

	Максимально оцінюються у 12 балів (6 занять × 2 бали/заняття). Кожен здобувач/ка повинен/на виконати комплексне індивідуальне розрахункове завдання з презентацією результатів дослідження, яку необхідно захистити на практичних заняттях. Максимально оцінюється в 36 балів (1 презентація × 36 балів).
Лекційні заняття	I контрольна робота максимально оцінюються у 26 бали. II контрольна робота максимально оцінюються у 26 балів

6.3 Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*:

Кожне практичне завдання оцінюється за рахунок вирішення ситуаційних завдань з використанням сучасного інформаційного та програмного забезпечення.

Максимальна кількість набраних балів за вирішення ситуаційних завдань – 2 бали.

Виконання практичних ситуаційних завдань – 2 бали.

6.3.2. Критерії оцінювання виконання *самостійного завдання*:

Максимально оцінюється в 36 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів з виконання комплексного індивідуального розрахункового завдання відбувається через захист презентацій на практичних заняттях, де:

30 -36 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми дослідження. Всі аналітичні розрахунки виконано правильно з відповідними поясненнями й оцінкою результатів визначення вартості підприємства.

Студент/ка може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 95-100% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії, використовує нові слова для більшості слухачів; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

24 - 29 бали – студент/ка демонструє розуміння теми дослідження, але є незначні арифметичні помилки в аналітичних розрахунках, або у відповідних поясненнях й оцінках результатів визначення вартості підприємства.

Студент/ка відповідає на більшість запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 80-90% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії; слухає одногрупників, відповідає майже всі питання форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

14 – 23 балів - студент/ка демонструє розуміння теми, але є деякі методичні помилки в аналітичних розрахунках, або у відповідних поясненнях й оцінках

результатів визначення вартості підприємства.

Студент/ка відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, інколи ставить уточнюючі питання;

3 - 13 балів – студент/ка не демонструє розуміння теми дослідження. Допущено грубі методичні помилки в аналітичних розрахунках.

Студент/ка не відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить;

0 -2 бали - студент/ка демонструє нерозуміння теми. Відсутні аналітичні розрахунки.

Не відповідає на жодні запитання одногрупників щодо даної теми; говорить не зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить.

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

I контрольна робота максимально оцінюється у 26 балів;

II контрольна робота максимально оцінюється у 26 балів.

За контрольну роботу:

22-26 бали – результат обчислень правильний, аналітичні розрахунки фінансових показників виконано вірно, у логічній послідовності відповідно до чинних методик; розрахунки супроводжуються необхідними поясненнями; зроблено власний обґрунтований висновок за результатами розрахунків; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

17-21 балів – аналітичні розрахунки фінансових показників виконано в цілому вірно у логічній послідовності відповідно до чинних методик, але мають місце незначні арифметичні помилки; розрахунки супроводжуються достатніми поясненнями; зроблено власний обґрунтований висновок за результатами розрахунків; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

11-16 балів – аналітичні розрахунки фінансових показників виконано з методичними помилками та порушеннями логічної послідовності виконання; розрахунки не супроводжуються достатніми поясненнями; висновок за результатами розрахунків не достатньо обґрунтований; є помилки в граматиці та/або орфографії;

5-10 бали - аналітичні розрахунки фінансових показників виконано з грубими методичними і арифметичними помилками, порушеннями логічної послідовності виконання; відсутні пояснення до розрахунків; відсутній висновок за результатами розрахунків, є суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

1-4 бали – аналітичні розрахунки фінансових показників відсутні

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Фінансове планування».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини

хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо, можуть отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, що розміщено на сайті кафедри маркетингу: <https://eaf.nmu.org.ua> та у Microsoft Forms Office 365, які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Фінансове планування».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- метод евристичних питань;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на практичних заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- метод сценаріїв;
- метод мозкового штурму;
- метод евристичних питань;
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);

- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

- дослідницький метод;

- пошуковий метод.

Самостійна робота супроводжується опитуванням та підготовкою презентацій.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

- 1.Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / А.Ф. Бурик. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 260 с.
2. Кузьмін А. Е., Мельник А. Г. Бюджетування на підприємстві: навч. посібник. / А. Е. Кузьмін. - К .: Кондор, 2018. -312 с.
3. Михайленко О.Ф. Планування та контроль на підприємстві: Навч. посіб. / О.Ф. Михайленко. – К.: КНЕУ, 2014. – 464 с.
- 4.Орлов А. А. Планування діяльності промислового підприємства: підручник / А. Орлов. - К .: Скарби, 2014. - 336 с.
- 5.Планування діяльності підприємства: навч. посібник. для самот. изуч. дисц. / Під. ред. В. Є. Москалюка. - К.: КНЕУ, 2012. - 252 с.
6. Планування і контроль на підприємстві : навчальний посібник / А.Є. Ачкасов, В.М. Охріменко, І.В. Мількін. - Харків : ХНУМГ, 2014. – 277 с.
7. Планування діяльності підприємства :[практикум] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /А.Ф. Бурик, О.М. Світовий, О.Г. Мачушенко ; за ред. А.Ф. Бурика. – Умань : Сочінський, 2012. – 212 с.
8. Ставерська Т.О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах: навч. посібник / Т.О. Ставерська, І.С. Андрющенко. – вид. 2-ге, доп. – Харків: ХДУХТ, 2019. – 144 с.

Додаткова література:

- 1.Рудика В.І., Шпірна Д.С. Формування системи фінансового планування і прогнозування на підприємстві/В.І.Рудика, Д.С.Шпірна.- Інфраструктура ринку. 2019. № 33. С. 307–316.
- 2.Штефан Н.М. Роль фінансового планування у прийнятті управлінських рішень /Н.М.Штефан.- Економічний вісник, 2022.№1.